

sen skyldtes et initiativ fra den vesttyske regerings side, som stormagterne ønskede at imødekomme for ikke at lade nogen mulighed uprøvet for at genoprette et forenet Tyskland. Forsamlingen vedtog den 13. november 1951 med 47 stemmer (deriblandt Danmarks) mod 6 at optage spørgsmålet på dagsordenen, uanset at der fra sovjet-russisk side blev rejst den indvending herimod, at forslaget stred mod pagtens art. 107, og at spørgsmålet burde behandles andetsteds. Det henvises til det politiske ad hoc-udvalg, hvor det blev drøftet i dagene 4.—19. december 1951 på grundlag af et af de ovennævnte tre stormagter fremsat forslag om udnævnelsen af en sådan undersøgelseskommission. Forslaget blev forelagt af Storbritanniens repræsentant, der gjorde rede for baggrunden for planen, navnlig vestmagternes ønske om afholdelse af frie og hemmelige valg i hele Tyskland og den vesttyske regerings udtalelse om de betingelser, der måtte opfyldes, før sådanne frie valg kunne finde sted. Han fremstillede endvidere forslagets hovedpunkter og formål, som ikke tilstræbte en afgørelse af sagens politiske kerne, men kun fremskaffelsen af en grundig og upartisk beretning om forholdene. Kommissionen skulle kun bestå af 5 medlemmer, og de 4 besættelsesmagter samt Øst- og Vesttyskland skulle ikke kunne indvælges i kommissionen. Frankrigs udenrigsminister støttede i en tale forslaget.

Umiddelbart herefter fremsatte Pakistan forslag om, at udvalget skulle indbyde officielle repræsentanter for såvel Øst- og Vesttyskland som sektorerne i Berlin til at fremsætte udtalelser i udvalget. Formandens henstilling om at behandle dette forslag, før generaldebatten fortsattes, fandt trods modstand fra Sovjetunionen, Israel og Ægypten tilslutning i udvalget, der med 47 stemmer mod 7 vedtog at følge denne fremgangsmåde. 5 lande, deriblandt Danmark, afholdt sig fra at stemme. Ved den påfølgende afstemning den 4. december 1951 om selve forslaget vedtoges dette med 50 stemmer mod 6, medens 1 ikke stemte. De nordiske lande stemte for forslaget.

Generalsekretæren foranledigede herefter de pågældende tyske myndigheder gjort bekendt med resolutionen. Såvel Øst- som Vesttyskland accepterede opfordringen og sendte delegationer til Paris, indbefattende repræsentanter for Berlin. Vesttysklands delegation fremsatte sine udtalelser for ad hoc-udvalget den 8. december, Østtysklands repræsentanter den 11. december. De vesttyske repræsentanters udtalelser konkluderede i en opfordring til FN om at beslutte at etablere og udsende en undersøgelseskommission således som af de tre vestlige stormagter foreslået. De østtyske repræsentanters erklæring indeholdt en afvisning af forslaget om udsendelse af en FN-kommission som den her omhandlede. De østtyske repræsentanter gjorde herved gældende, at spørgsmålet om afholdelse af frie valg i Tyskland er et indre tysk anliggende, som bør løses af det tyske folk alene, og at en undersøgelseskommission ville være stridende mod FNs principper og en krænkelse af folkenes selvbestemmelsesret.

Generaldebatten, der var begyndt den 4. december med udtalelser af Sovjetunionen, Amerikas Forenede Stater og Israel, men derefter var blevet udsat, fortsattes den 13. december. Den 14. december fremsatte Sverige et resolutionsforslag, for hvis indhold den svenske udenrigsminister Undén gjorde kort rede. Det fremhævede umuligheden af for tiden at foretage den påtænkte undersøgelse i begge dele af Tyskland og gik ud på, at forsamlingen skulle fastslå, ønskeligheden af valg i Tyskland, når en række nærmere betingelser var opfyldt, skulle opfordre besættelsesmagterne til at søge at skabe disse betingelser og inden en måned afgive en beretning herom, og endelig skulle udtale FNs beredvillighed til, når betingelserne var opfyldt, at deltage i garanteringen af frie valg og udnævne en neutral international kommission hertil.

Fra sydamerikansk side var der samtidig fremsat et resolutionsforslag, som imidlertid blev trukket tilbage og erstattet med et ændringsforslag til de tre stormagters forslag.